

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 464/2023-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpenej advokátskou kanceláriou AKSK, s. r. o., Nám. SNP 15, Banská Bystrica, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Martin Dolník, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16C/31/2021 zo 6. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 47 druhej vety Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a priznať jej nárok na náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, príloh k nej pripojených, ako aj rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v právnej veci sťažovateľky získaných z verejnej dostupných registrov (www.justice.gov.sk, www.nsud.sk) vyplýva, že pred okresným súdom prebieha konanie vedené pod sp. zn. 7C/181/2011 (aktuálne pod sp. zn. 16C/31/2021 po vrátení veci z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) o určenie vlastníckeho práva, teda o určenie, že v žalobe (doručenej okresnému súdu 13. septembra 2011) označený majetok patrí do majetku zrušenej a (k 14. februáru 2012) z obchodného registra vymazanej obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „spoločnosť EP“). Vo vzťahu k majetku spoločnosti EP bola uznesením okresného súdu č. k. 5Cbr/10/2012-66 zo 14. decembra 2016 nariadená dodatočná likvidácia a za dodatočnú likvidátorku bola menovaná [REDACTED]

██████████ (ďalej len „likvidátorka“). V konaní vystupuje sťažovateľka v procesnej pozícii žalobkyne, a to na základe uznesenia č. k. 16C/31/2021 zo 4. apríla 2023, ktorým okresný súd na návrh pôvodného žalobcu (██████████) pripustil, aby z konania vystúpil a na jeho miesto do konania vstúpila sťažovateľka.

2.1. V predmetnom súdnom konaní okresný súd rozsudkom č. k. 7C/181/2011 z 5. decembra 2014 žalobe vyhovel, ktoré bolo následne rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16Co/126/2015 z 29. septembra 2016 potvrdené. Na dovolanie žalovanej však Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 1Cdo/172/2017 z 28. apríla 2021 rozsudok odvolacieho a prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, ktoré je v súčasnosti vedené pod sp. zn. 16C/31/2021.

3. Právny zástupca (pôvodného) žalobcu návrhom z 26. januára 2023 žiadal súd, aby pripustil vstup ďalšieho účastníka do konania na strane žalobcu, ktorým mala byť likvidátorka v dočasnej likvidácii spoločnosti EP. Návrh bol odôvodnený tým, že likvidátorka je osoba, ktorá má naliehavý právny záujem na tomto konaní, keďže v prípade, ak súd žalobe vyhovie, majetok sa dostane do majetku zaniknutej spoločnosti. Likvidátorka tak jeho speňažením získa peňažné prostriedky na uspokojenie veriteľov, ktorí si svoje pohľadávky prihlásili do dodatočnej likvidácie. So vstupom konania na strane žalobcu pripojila likvidátorka svoj súhlas. O návrhu rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že vstup likvidátorky do konania na strane žalobcu nepripustil. Súd takýto vstup do konania za hospodárny nepovažoval, a to vzhľadom na dĺžku vedeného konania a dosiaľ vykonané dokazovanie vo veci.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Proti napadnutému uzneseniu o nepripustení vstupu ďalšieho subjektu – likvidátorky do konania na strane žalobcu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) súd odôvodnil rozhodnutie veľmi stručne a jednoducho, bez uvedenia konkrétnych dôvodov nevhodnosti pripustenia ďalšieho účastníka konania;
- b) náležité odôvodnenie, resp. náležité odôvodnenie myšlienkových pochodov súdu je potrebné o to viac, ak právny predpis udeľuje súdom rozhodovať o určitých otázkach bez toho, aby zákon priamo stanovoval zákonné limity alebo rámec rozhodovania; len riadne odôvodnenie umožňuje vykonať prieskum správnosti a zákonnosti rozhodnutia v prípade absencie právnej normy;
- c) rozhodovanie súdov sa nemá zúžiť len na mechanické aplikovanie právnych predpisov, pri rozhodovaní sa má hľadať/dosiahnuť spravodlivosť, čo v danom prípade zohľadnené nebolo, resp. nie je možné posúdiť, do akej miery sa týmto súd riadil;
- d) jediným merateľným motívom bolo súdny spor ukončiť, a nie vec náležite, v súlade s vykonaným dokazovaním posúdiť;
- e) napadnuté rozhodnutie je vydané v rozpore s platnými právnymi predpismi, ktorými je súd podľa čl. 144 ods. 1 ústavy viazaný, a zároveň je zjavne nesprávne a nedostatočne odôvodnené a arbitrárne, na základe čoho sťažovateľka konštatuje porušenie označených základných práv podľa ústavy, listiny, dohovoru a charty; rovnako v súvislosti s vydaním rozhodnutia v rozpore s platnými právnymi predpismi poukazuje na judikatúru ústavného súdu, ktorá dopadá aj na skutočnosti popísané v sťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 47 charty) uznesením okresného súdu o nepripustení vstupu likvidátorky do konania na stranu žalobcu (sťažovateľky), ktoré je podľa sťažovateľky rozporné s platnými právnymi predpismi, nesprávne, neodôvodnené a arbitrárne.

6. Predmetom prieskumu v prerokúvanej veci je uznesenie okresného súdu, ktoré má povahu rozhodnutia o parciálnej procesnej otázke v priebehu ešte právoplatnej neukončeného konania všeobecného súdu, zatiaľ čo v zmysle judikatúry ústavného súdu sa v konaniach o ústavnej sťažnosti zásadne preskúmavajú len také právoplatné rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej skončilo (IV. ÚS 361/2010).

7. Z uvedených dôvodov je pre rozhodnutie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky plne použiteľný stabilný právny názor ústavného súdu, podľa ktorého základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) sú „výsledkové“, to znamená, že musí im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“); napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002], vyplýva, že ústavný súd a ESLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Z uvedeného pravidla už ústavný súd pripustil výnimky, preto pri posúdení, či napadnuté nemeritórne (procesné) rozhodnutie okresného súdu mohlo zakladať porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, ústavný súd vychádza z týchto kritérií: 1. sťažovateľovi bol postupom súdu spôsobený nepriaznivý dôsledok, 2. tento nepriaznivý dôsledok sa vzťahuje na výsledok konania, 3. tento nepriaznivý dôsledok nebolo (nebude) možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípade v opravných konaniach (IV. ÚS 332/09, IV. ÚS 184/2022).

9. Napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažovateľka vytyka jeho rozpor (v právnych dôvodov jeho vydania) s platnými právnymi predpismi, považuje ho za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené. Argumentačne sa tak zamerala na kvalitatívne nedostatky napadnutého uznesenia bez toho, aby tvrdila negatívny vplyv, prípadne nepriaznivý následok napadnutého uznesenia na jej procesné postavenie či na výsledok konania, ktorý by mohol vyústiť do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku. Inými slovami, sťažnostná argumentácia tak postráda hlavný a primárny sledovaný predpoklad, pre ktorý by ústavný súd pristúpil k prieskumu nemeritórneho (procesného) rozhodnutia v dosiaľ neprávoplatne skončenom konaní. Naopak, argumentácia je postavená na postranných (sekundárnych) dôvodov, ktoré v prípade procesného parciálneho rozhodnutia (aj keby išlo o protizákonný postup, čo okolnosti tejto konkrétnej veci ani nenasvedčujú, pozn.) protiústavnosť nezaloží, a už vôbec nie z hľadiska materiálneho. Navyše, ústavnému súdu nie je ani zrejmé, čo sa sťažovateľka snaží svojou ústavnou sťažnosťou dosiahnuť, pretože predmetné rozhodnutie, ktorým súd nevyhovel návrhu na pristúpenie ďalšieho subjektu do konania na jej strane, sa netýka subjektívnych práv či povinností sťažovateľky. Sťažovateľke

sa nastoleným riešením neupierajú čiastkové práva tvoriace vo svojom súhrne obsah základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

10. Ústavný súd považuje tiež za podstatné, že namietané vady tohto procesného uznesenia je možné napadnúť, resp. reparať v ďalšom štádiu konania postupom podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa predmetného ustanovenia je možné odvolanie proti rozsudku vo veci samej odôvodniť tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie (proti ktorému odvolanie nie je prípustné), ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia vo veci samej, má vady uvedené v § 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP. Za predpokladu, že sa v odvolacom konaní preukáže vada predmetného uznesenia súdu prvej inštancie, resp. vada konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jej vplyv na meritórne rozhodnutie súdu prvej inštancie, odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 2 CSP zruší rozhodnutie vo veci samej aj jemu predchádzajúce procesné uznesenie.

11. Nad rámec ústavný súd dodáva, že sa nestotožňuje s názorom sťažovateľky, podľa ktorej je napadnuté uznesenie okresného súdu arbitrárne a neodôvodnené. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí uviedol dominantné hľadisko určujúce pre nepripustenie ďalšieho subjektu do konania, ktorým je hospodárnosť konania. Z hľadiska dĺžky konania začatého už v roku 2011 okresný súd svojím rozhodnutím odôvodniteľne a racionálne reagoval na momentálnu procesnú situáciu. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie síce stručne, no z pohľadu jeho preskúmateľnosti dostatočne. Ak sa sťažovateľka dovoľáva relevantného odôvodnenia práve vo väzbe na rámcovú právnu úpravu, a teda na širší diskrečný priestor súdu, ktorý mu právna norma (§ 79 CSP) poskytla, ústavný súd uvádza, že § 79 CSP zveruje súdu *možnosť* rozhodnúť o pristúpení ďalšieho subjektu do konania za určitých podmienok (návrh žalobcu, súhlas toho, kto má do konania vstúpiť), avšak neukladá mu zároveň povinnosť vydať rozhodnutie v súlade s predstavami žalobcu. Aj keď sú splnené podmienky stanovené v zákone, súd *môže*, ale nemusí pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší subjekt.

12. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už opakovane konštatoval, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (II. ÚS 122/05, III. 591/2013). Keďže nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by mohla vzniknúť pochybnosť o ústavnej konformite napadnutého uznesenia okresného súdu, odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu